

Historiens vingslag

22 juni 2017

Vardagsvandring 342

Björnsjöås 0900-1200

Guider: Irene och Carl-Henrik Fant

Text: NaturStig Fredriksson

Foto: NaturStig

Göteborg ligger inbäddat i grönsområden; Svartedalen, Delsjöområdet och Sandsjöbacka. Våra Vardagsaktiviteter har nu börjat utforska också dess gåvor, denna något mulna torsdag drog vi åt Vättlefjäll. På en En liten väg förde oss rakt in i hjärtat av detta område. Vi hade med oss Irene och Carl-

Henrik, fågelkunniga botanister med historiskt intresse vilket bäddade för en vandring med många sidoblickar.

Jag kom av olika orsaker något senare men hade fått en god vägbeskrivning av Carl-Henrik. Direkt när vi klev ur bilen vid parkeringen hördes gluttsnäppa på lite håll, alltså är det redan höst, för vissa. Lite senare hördes spelande skogsduva i söder mot Björnsjöås, där det någonstans bör finnas lövskog som denna ganska ovanliga art är bunden till. Alltså är det fortfarande vår.

Det går en vandringsled längs stranden av Björnsjön, vilken vi smidigt följde. Drillsnäppor flög lågt över vattnet och fiskmåsar

Gränssten från när utmarkerna skiftades på 1820-talet . Irene och Carl-Henrik berättar.

gnällde. Ganska mycket pipande i skogen, det är den tiden nu när mesarna har fått ut sina ungar som ännu inte helt lärt sig leta egen mat utan sitter och tigger. Om någon vecka har ungarna lärt sig hur man själv letar sin mat. Då blir det tystare i skogen. Kungsfåglar sjöng på flera ställen.

Detta är gammal kulturmark vilket märktes genom stenmurar här och var i utmarkerna. Förr var betet fritt på skogen, men efter laga skiftet 1850 reglerades det var de olika gårdarna skulle få ha betesdjur; därför hägnades markerna med stengårdsgårdar. Träd fanns knappast att tillgå, här var det länge trädlösa ljunbackar liksom på många andra håll.

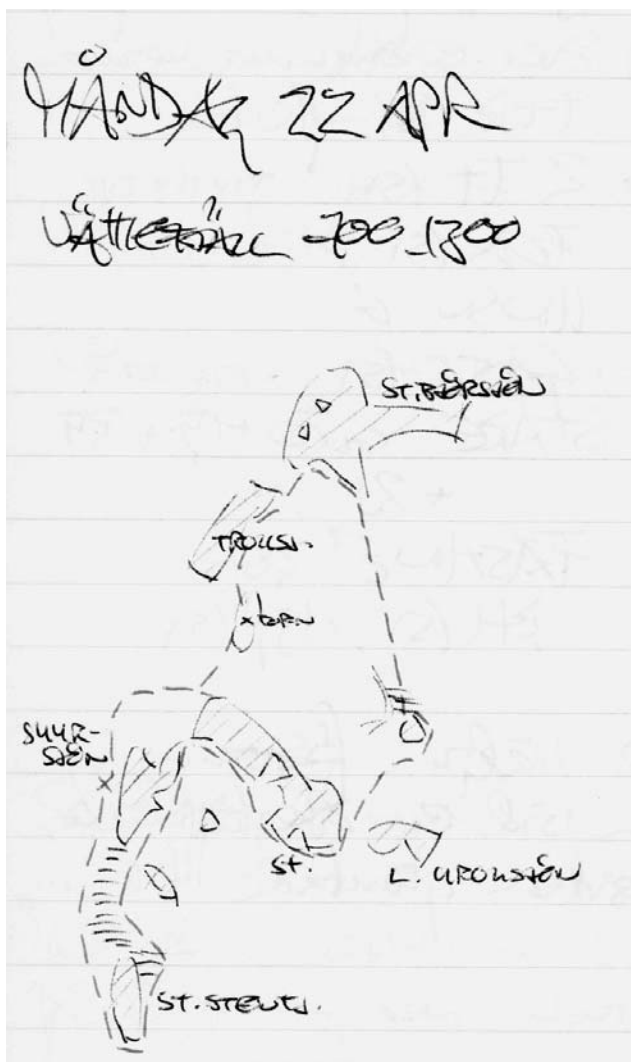
Vi fikade uppe vid ruinerna efter Björsjöås där det funnits dokumenterad bebyggelse sedan 1560. Vi fick veta var torvladan låg, viktig byggnad eftersom ved knappast fanns som bränsle. Bränneri och potatiskällare fanns också. Här finns mycket information med skyltar för den som vill återvända hit.

Grönvit nattviol växte efter vägen till Björsjöås.

Här var länge gränsland, vilket vi alla minns från skolan. Danskar förlagda på Bohus fästning gjorde ibland räder inåt och försökte ta över land. Men detta var länge sedan. Lugnare blev det sedan Karl X Gustav vandrat med hären över Bält och vid freden i Roskilde 26/2 1658 fått Danmark att avträda Halland, Bohuslän, Skåne, Blekinge, Bornholm och Trondheims län. Dock blev det krig igen på sommaren, vid freden i Köpenhamn 1660 lämnades Bornholm och Trondheim och allt blev som det är idag. Måste säga att det nu känns väldigt naturligt att dessa gränser är där de är...

Jan och Margareta summerade fåglarna: Kungsfågel 1, bofink 1, drillsnäppa 2, fiskmås 3, gärdsmyg 2, koltrast 1, kungsfågel 3, ladusvala 4, lövsångare 2, nötväcka 1, rödhake 1, svarthätta 1, svartvit flugsnappare 2, sädesärta 2, trädpiplärka 1 = 27/15

Hur var det här förr med fåglarna då? Kanske fanns här svart stork och blåkråka där det fanns skogar. Vi har dessutom en unik möjlighet att få en inblick i hur det var här förr genom att jag gjorde en skogsvandring i området 22 april 1968. Vassegö!

Klar solig morgon, lätt disig, övergick senare i kvav åsktung dag med stilla svettig luft, några regnstänk men inte mer.

Skysjön. Orrspel på andra sidan sjön, korp hördes. Två större hackspettar trummade, tre fiskmåsar flög över ibland, spillkråka spelade. Minst tre göktytor spelade vekt framviskat, stigande, TJU TUYJ TYJ TYJ... satt i trädtopp med näbb uppåtriktad. I sjön 1-4 knipor, 1-1 gräsand. I skogen 1+1 kråka hörd, gärdsmyg sjöng, gjuse åt norr med två gnällande fiskmåsar.

St Kroksjön. 3-2 vigg, 2 hanar och ett par av gräsand, fiskmåsar, gulspurv hördes, gärdsmyg sjöng. Sjön med grådis singlande över i solen. Torn på liten ås klängde upp och såg ytterligare fyra torn i N-Ö. Kungsfågel sjöng, talltita sjöng.

Trollsjön: 2 gräsandhanar, 2 par knipor, spelande ringduva. Vid litet torrt ställe kärr med myrliljor, gulspurv flög upp, rödgult brun.

St Björsjön. 42 fiskmåsar på fr a öarna, rörliga, ingen ruvning sågs. Storlom låg i sjön, en gång sträckte den halsen framåt och lät höra ett svagt GAUUU. Ett par av kricka på ö, 3 drillsnäppor, spel, flög. Fasan hördes. Flera sädesärter längs stränder. Fiskmåsar plaskade ner invid stranden och for iväg med en liten orörlig fisk, svalde den ute på sjön efter att ha doppat den några gånger.

Björsjöås med sjungande grönsångare, 4 gärdsmyg på liten sträcka, en ilsket smattrande. Vid liten tjärn några ängspiplärkor upp, tyst vipa, hackspettsmedja. Nötskrika lyfte. St Stensjön. 2 häger lyfte, 3 gräsandhanar.

Dessutom: lövsångare allmän och hörde fr a frampå dagen på många håll sjunga (tidigt!). Motsvarande bofink, rödhake, järnsparv, trädpiplärka, koltrast, taltrast. Grodor hördes bubbla vid stränderna. Älgspillning på många håll. Rådjurspillning på ett ställe. Citronfjäril. Bestånd av lärk öster om Skysjön.